

Zápis

z obhajoby disertační práce paní

Jitky Nešporové

konané dne 21. 5. 2014

téma práce: „Překladatel Ludvík Kundera“

přítomní: kandidátka Mgr. Jitka Nešporová, Prof. PhDr. Jana Králová, CSc., Prof. PhDr. Jiří Munzar, CSc., PhDr., Stanislav Rubáš, PhDr., PhDr. Tomáš Svoboda, PhDr., PhDr. Jaroslav Špirk, PhDr., doc. PhDr. Gabriela Veselá, CSc., Mgr. Monika Žárská

Předsedkyně komise prof. Králová představuje členy komise a kandidátku a uvádí téma její práce.

Školitelka doc. Veselá seznamuje komisi s disertační prací a její autorkou. Autorka zahájila svou práci v r. 2006. Osobností Ludvíka Kundery se zabývala už ve své diplomové práci. Věnovala práci velkou péčí, musela se potýkat s neuspořádanou pozůstalostí Ludvíka Kundery.

Předsedkyně dodává, že práce vystihuje směřování současné translatologie, která se mnohdy právě archivním materiálům cíleně věnuje.

Kandidátka vyjadřuje poděkování školitelce i oběma oponentům. Nejprve se věnuje volbě svého tématu, které je zasazeno do dějin českého uměleckého překladu. Osobnost a překladatelské dílo Ludvíka Kundery studovala se zaměřením na jeho recepci. Potýkala se s obrovským rozsahem materiálu, který bylo nutno utřídit a vymezit. Ludvík Kundera překládal z několika jazyků, ne pouze z němčiny (té je věnována práce), ale i ze slovenštiny a francouzštiny. Překládal i do němčiny jako cílového jazyka. Pro interlineární překlad pracoval i s rumunštinou, norštinou, španělštinou, ugaritštinou. Autorka se tedy zabývá nejen recepcí Kunderových překladů v jeho vlasti, ale nabízí i opačný pohled zvenčí, recepci jeho překladů v Německu. Uspořádala pozůstalost Ludvíka Kundery, kterou jí velmi ochotně zpřístupnila jeho dcera paní Vašková Vlčková.

Dále se autorka věnuje metodologii své práce. Jejím východiskem je humanizace dějin překladu, zaměření na osobnosti. Navazuje na syntetizující práce o českém literárním překladu, které jsou v oboru známé.

Obsahem práce je nejprve biografie Ludvíka Kundery se zaměřením na souvislosti mezi jeho překladatelskou a původní autorskou prací v kontextu české literatury. Kundera působil v literatuře 70 let (od debutu v r. 1938 po poslední sbírku r. 2008).

Další kapitola sumarizuje Kunderovy překlady z německého jazyka podle žánrů i podle jmen autorů. Následuje kapitola nejdelší rozsahem analyzující překlady poezie Hanse Arpa. Kapitola věnovaná Alfredu Kubinovi je doplněna korespondencí – Kundera se s Alfredem Kubinem nikdy osobně nesetkal, ale při přípravách překladu ve 40. letech si s ním dopisoval.

Kapitola „Překladatel básní Petera Huchela“ se zabývá českou recepcí a translatologickým rozborem díla básníka, s nímž se Ludvík Kundera seznámil v r. 1956 v NDR. Do češtiny přeložil prakticky celé jeho básnické dílo.

Prof. Munzar shrnuje svůj posudek s tím, že nemá zásadní námitky, snad je možno práci vytknout, že je místy zbytečně obsáhlá. Stojí za úvahu vydání práce. Otázka: Projevuje se zde vývoj jazyka za šedesát roků?

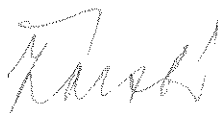
Kandidátka uvádí, že idiolekt mluvčího je z mládí. Pozoruje však, že Kunderův jazyk jako by byl schopen omlazování. Zpřesňuje výrazy, což je důsledkem jeho stále větší překladatelské zkušenosti. Měl vždy kontakt s mladými a byl schopen obnovování jazyka svých textů. Na další dotaz, jakým směrem by se vydala ve svém bádání dál, se kandidátka přiznává, že ji láká další práce s básněmi P. Huchela.

Posudek dr. Svobody hodnotí pečlivost, akribii, kterou se vyznačuje celá práce, i zdůraznění recepčního hlediska, skvělé přílohy, metodologickou poctivost. Dr. Svoboda však připomíná, že v bibliografickém přehledu scházejí texty, které jsou standardní součástí oboru dějin překladu. To neobstojí, protože i když předpokládáme, že jsou známé, zásadně se dbá na to, aby se „standard“ šířil. Dále bylo možno v práci zmínit i jiné metodologické přístupy.

Kandidátka reaguje poukazem na to, že se soustředila u standardních děl na přímé citace (Levý, Popovič). Připouští, že chybí širší oborové zakotvení práce a při vydání by to rozhodně doplnila.

Výsledek tajného hlasování: členové komise jednohlasně navrhují udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Mgr. Monika Žárská

Prof. PhDr. Jana Králová, CSc. – předsedkyně komise

PhDr. Jaroslav Špirk, PhD.

